

**SOORTENBESCHERMINGSTOETS DIJKTRAJECT
POLDER BURGH- EN WESTLAND
OOSTERSCHELDE - DEELPRODUCT**

PROJECTBUREAU ZEEWERINGEN

PZ DB - R - 06 062

3 juli 2006

110502/ZF6/297/201315

010356 2006 PZDB-R-06062

avenSoortenbeschermings natuurtoets Polder Burgh

Inhoud

Samenvatting	4
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding voor de Flora- en faunatoets	5
1.2 Doel van de dijkverbetering	6
1.3 Project- en onderzoeksgebied	6
1.4 Werkzaamheden	9
2 Kader van de Flora- en faunatoets	12
2.1 Wettelijk kader	12
2.1.1 Provinciale aandachtsoorten	12
2.1.2 Flora- en faunawet	12
2.1.3 Natuurbeschermingswet	13
2.1.4 Keurverordening Waterschap	14
2.2 Opzet van de soortenbeschermingstoets	14
3 Inventarisatie	15
3.1 Gebruikte gegevens	15
3.2 Voorkomen beschermde soorten	15
3.2.1 Planten	15
3.2.2 Zoogdieren	15
3.2.3 Vogels	16
3.2.4 Reptielen en amfibieën	17
3.2.5 Vissen	17
3.2.6 Ongewervelden	17
3.2.7 Overzicht beschermde soorten	17
4 Effecten	19
4.1 Invloeden van het project	19
4.2 Gevolgen voor beschermde soorten	19
4.2.1 Flora	19
4.2.2 Zoogdieren	19
4.2.3 Vogels	19
4.2.4 Reptielen	20
4.2.5 Amfibieën	20
4.2.6 Overige soorten	20
4.3 Toetsing van de gevolgen aan de Flora- en faunawet	20
4.3.1 Welke verbodsbepalingen worden overtreden?	20
4.3.2 Toetsing aan de beschermingsniveaus	22
4.3.3 Het criterium 'Het voorkomen van schade'	23
4.3.4 Het criterium 'Gunstige staat van instandhouding'	24
4.3.5 De criteria 'Geen andere bevredigende oplossing' en 'Dwingende redenen van openbaar belang'	24

5 Conclusies en aanbevelingen	25
5.1 Conclusies	25
5.2 Aanbevelingen	25
6 Gebruikte bronnen	26
Colofon	28

Samenvatting

De steenbekleding langs het dijktraject Polder Burgh- en Westland voldoet niet aan de geldende veiligheidseisen en dient daarom te worden vervangen. De Flora- en faunawet verplicht de initiatiefnemer van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting tot het doen van onderzoek naar de effecten hiervan op beschermde flora en fauna. In deze rapportage is het vervangen van de steenbekleding getoetst aan de Flora- en faunawet.

Op basis van recente inventarisaties is het voorkomen van beschermde soorten beschreven en zijn de mogelijke effecten van de voorgenomen activiteit in kaart gebracht. Hierbij is als uitgangspunt genomen dat bij de werkzaamheden de standaard mitigerende maatregelen gevolgd worden en dat gewerkt wordt volgens de gedragscode van de Unie van Waterschappen die momenteel ter goedkeuring bij het ministerie van LNV ligt. Getoetst is of naast deze maatregelen nog aanvullende mitigerende maatregelen nodig zijn om effecten op beschermde flora en fauna te voorkomen.

Uit de toetsing is naar voren gekomen dat ten aanzien van Konijn, broedvogels en Rugstreepad aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. De maatregelen zijn nodig om te kunnen waarborgen dat sprake is van zorgvuldig handelen.

De maatregelen dienen het onnodig doden van konijnen en het verstoren van broedvogels te voorkomen.

De gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie van de Rugstreepad is niet te garanderen wanneer geen aanvullende maatregelen genomen worden. Wanneer na het nemen van mitigerende maatregelen het overtreden van de verbodsbepalingen ten aanzien van de Rugstreepad niet zijn uit te sluiten, dient voor deze soort ontheffing aangevraagd te worden. Voor de overige soorten ten aanzien waarvan mogelijk sprake is van verboden handelingen geldt ofwel een algemene vrijstelling bij ruimtelijke inrichting, of geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

HOOFDSTUK 1

Inleiding

1.1 AANLEIDING VOOR DE FLORA- EN FAUNATOETS

Uit onderzoek van de Technische Adviescommissie voor de Waterkeringen (TAW) is gebleken dat een groot aantal van de taludbekledingen op de zeedijken in Zeeland niet sterk genoeg is. De belangrijkste problemen doen zich voor bij bekledingen van betonblokken, die direct op een onderlaag van klei zijn aangebracht. Rijkswaterstaat heeft het Project Zeeweringen opgestart om deze problemen op te lossen. In samenwerking met de Zeeuwse waterschappen en de Provincie Zeeland worden binnen dit project de taludbekledingen van de primaire waterkeringen in Zeeland waar nodig verbeterd, zodanig dat ze voldoen aan de wettelijke eisen.

Voor de uitvoering in 2007 zijn meerdere dijktrajecten langs de Oosterschelde geselecteerd, waaronder het traject Polder Burgh- en Westland met een lengte van ca. 3,2 km. Het ontwerp van de nieuwe bekleding voor dit dijktraject is vastgelegd in de Ontwerpnota 'Polder Burgh- en Westland' uit 2005.

Het uitvoeren van de dijkverbetering kan invloed hebben op het ecosysteem van de Oosterschelde. Het gaat om beschermde en bijzondere soorten planten en dieren, beschermde habitats en het beschermde gebied Oosterschelde. In dit kader zijn twee Nederlandse wetten van belang: de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. In deze wetten zijn de bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn verankerd; een toetsing aan de Nederlandse wet voldoet aan deze Europese richtlijnen.

De bescherming van soorten is opgenomen in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet beschermt vrijwel alle van nature in Nederland voorkomende gewervelde dieren en een beperkt aantal planten en ongewervelden. Enkele soorten die niet in de Flora- en faunawet zijn opgenomen zijn in Zeeland zeldzaam. Deze soorten zijn merendeels opgenomen in het provinciale soortenbeleid. Deze rapportage gaat niet in op deze soorten (ze zijn immers niet wettelijk beschermd).

In de Natuurbeschermingswet 1998 is de gebiedsbescherming opgenomen. Dit geldt zowel voor beschermde natuurmonumenten, als voor Natura 2000 gebieden (ook wel Speciale Beschermingszones in het kader van Vogel- en Habitatrichtlijn, SBZ's genoemd). De Oosterschelde is zowel aangewezen als beschermd natuurmonument, SBZ in het kader van de Vogelrichtlijn (Vogelrichtlijngebied), als SBZ in het kader van de Habitatrichtlijn (Habitatrichtlijngebied). De toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 is opgenomen in de afzonderlijke rapportage "Passende beoordeling dijktraject Polder Burgh- en Westland.

De dijkverbetering kan op verschillende manieren invloed hebben op beschermde planten en dieren van de Oosterschelde:

- De werkzaamheden kunnen leiden tot tijdelijke verstoring en verontrusting van aanwezige dieren (bijvoorbeeld broedende of foeragerende vogels).
- Met het vervangen van de dijkbekleding kunnen aanwezige vegetaties en biotopen verloren gaan (ruimtebeslag). Afhankelijk van de gewenste inrichting kan dit effect tijdelijk of permanent zijn. Hierdoor kunnen ook leefgebieden of broedgebieden van beschermde soorten verloren gaan.
- In de loop der tijd zijn op enkele plaatsen langs de Oosterscheldedijken schorren en slikken ontstaan door opslikking. Dit slik zal op veel plaatsen verwijderd moeten worden om de werkzaamheden uit te voeren. De zandhonger van de Oosterschelde (dit treedt op sinds de aanleg van de Oosterscheldekering), kan het herstel van slikken en eventuele vegetatie op de werkstrook belemmeren.
- Indien een voorheen slecht toegankelijke buitenberm wordt verhard en wordt opengesteld voor recreanten kan dit leiden tot verstoring en verontrusting van vogels.
- Het aanleggen en gebruik van depots, werkwegen en dijkovergangen kan leiden tot verstoring en verontrusting van dieren.

In deze soortenbeschermingstoets is beoordeeld of de voorgenomen werkzaamheden leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Tevens is beoordeeld of overtreding van de verbodsbepalingen leidt tot aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Een dergelijke Flora- en faunatoets wordt voor ieder dijktraject uitgewerkt. Daarnaast heeft in 2005 een integrale beoordeling van de dijkversterking in de Oosterschelde (IBOS) plaatsgevonden (Schouten, 2005). Deze integrale beoordeling geeft aan welke cumulatieve effecten op kunnen treden tijdens het gehele traject van de verbetering van de Oosterscheldedijken. De resultaten van het IBOS zijn, waar relevant, in deze Flora- en faunatoets verwerkt.

1.2 DOEL VAN DE DIJKVERBETERING

De dijken bieden het achterland bescherming tegen hoge waterstanden. In de Wet op de Waterkering is voor de primaire waterkering rond de Oosterschelde (dijkkringgebied 26 rond Schouwen-Duiveland) een veiligheidsnorm van 1/4000 opgenomen. Deze veiligheidsnorm bestaat uit de gemiddelde overschrijdingskans - per jaar - van de hoogste hoogwaterstand waarop de tot directe kering van het buitenwater bestemde primaire waterkering moet zijn berekend; in dit geval éénmaal per 4000 jaar.

Uit toetsing van de steenbekleding van onderhavig dijktraject is gebleken dat deze niet voldoet aan de huidige norm. De dijkverbetering is erop gericht de bekleding van de dijk aan de geldende veiligheidsnorm te laten voldoen (1/4000).

1.3 PROJECT- EN ONDERZOEKSGBIED

Het projectgebied omvat het dijktraject waar de werkzaamheden daadwerkelijk plaats gaan vinden. Het onderzoeksgebied is groter dan dit projectgebied: het gebied waarbinnen effecten op kunnen gaan treden ten gevolge van de dijkverbetering behoort tot het onderzoeksgebied.

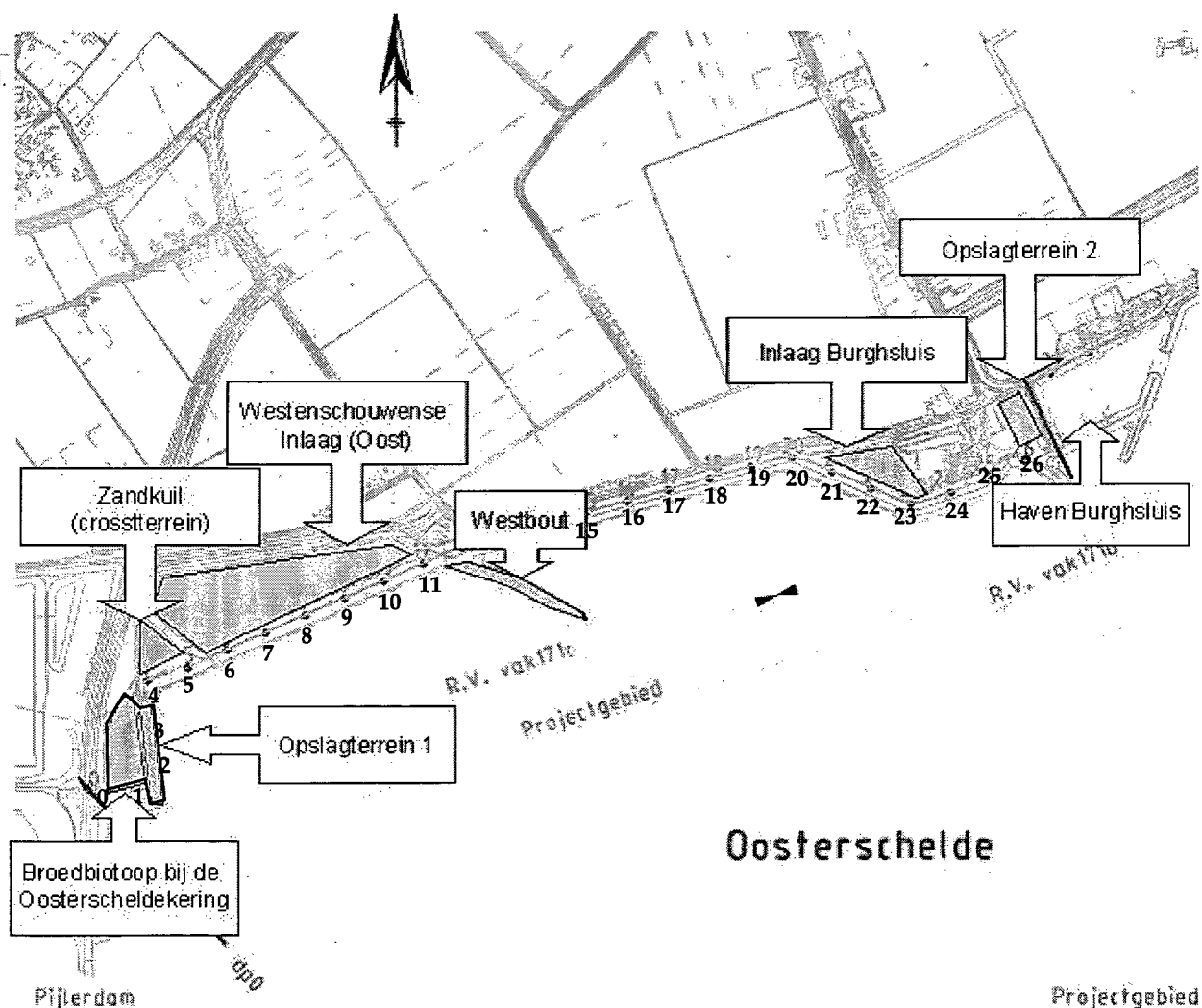
Projectgebied

Ligging

Het projectgebied bestaat uit het dijktraject 'Polder Burgh- en Westland' nabij Burghsluis. De locatie is op onderstaande figuur weergegeven. Het traject ligt in de noordwesthoek van de Oosterschelde op Schouwen-Duiveland, ten zuiden van de polder Burgh- en Westland. Het dijktraject wordt aan de westzijde begrensd door de Oosterschelde kering (dijkpaal 1⁵⁵) op de overgang van gepenetreerde breuksteen (buiten het projectgebied) en Haringmanblokken (binnen het projectgebied). Aan de westzijde is het projectgebied begrensd door de Haven van Burghsluis (dijkpaal 26⁷⁰). De lengte van het traject bedraagt circa 2,8 km.

Figuur 1.1

Projectgebied.

Beschrijving huidige situatie

Het buitentalud is verhard, met op het onverharde bovenbeloop gras met schapenbegrazing. Ter plaatse van de overgang met de Oosterscheldekering ligt op dezelfde hoogte als de dijk een semi-verhard terrein met schelpen. Dit terrein is een kunstmatig broedterrein dat is aangelegd in de winter van 1991/1992.

Het bestaat uit een voormalig zanddepot, waarop brede banen mossel- en kokkelschelpen zijn aangebracht. Tussen dijkpaal 4 en dijkpaal 5 ligt een diepe zandput met een poel. Tussen de dijk en de poel staat struweel. Tussen dijkpaal 5 en 11⁺⁵⁰ ligt binnendijks een inlaag, het oostelijke deel van de Westenschouwense inlaag. Aan de westzijde van de N57 ligt het andere deel van deze inlaag. De inlaag bestaat uit brakke plassen en zilte graslanden, doorsneden met brakke slootjes met slikranden.

Westbout, bij dijkpaal 12, is een strekdam die zich over een lengte van circa 200 meter uitstrekt in zuidoostelijke richting. Tussen de dijk en de Westbout heeft aanzanding plaatsgevonden. In de oksel ligt een klein deel grasland dat bij hoog water droog blijft. Het gebied tussen de Westbout en de dijk komt bij laag water grotendeels droog te staan. Dit droogvallende stukje 'slik' is grotendeels bedekt met Japanse Oester, en heeft nauwelijks een functie als foerageergebied voor vogels.

Ten westen van de haven staat opgaande begroeiing op en direct naast de dijk. Aan de noordzijde is weinig talud; de omgeving ligt nagenoeg op dezelfde hoogte als de kruin van de dijk. Bij de westelijke havendam is enige aanzanding opgetreden, met name ter hoogte van de nol (dijkpaal 26⁺⁵⁰). Een deel van de aanzanding ligt langs het havenhoofd, hier vinden geen werkzaamheden plaats.

Het achterland is in agrarisch gebruik (met uitzondering van de inlaag Westenschouwen oost van dijkpaal 5 tot dijkpaal 11⁺⁵⁰ en de inlaag van Burghsluis van dijkpaal 20 tot dijkpaal 23). Achter de dijk liggen enkele huizen. Deze zijn omringd door erfbeplanting.

Buitendijks ligt de geul De Hammen vrij dicht langs de dijk. Deze diepe geul heeft er toe geleid dat er nauwelijks voorland aanwezig is. De Roggenplaat is een grote plaat die met hoogwater aan de oostzijde deels boven water blijft. Ter hoogte van het projectgebied staat de plaat geheel onder water bij hoogwater. Bij laagwater zijn zeehonden op de plaat aanwezig, met name in de omgeving van het Oliegeultje. De afstand van het projectgebied tot deze plaat bedraagt minimaal één kilometer.

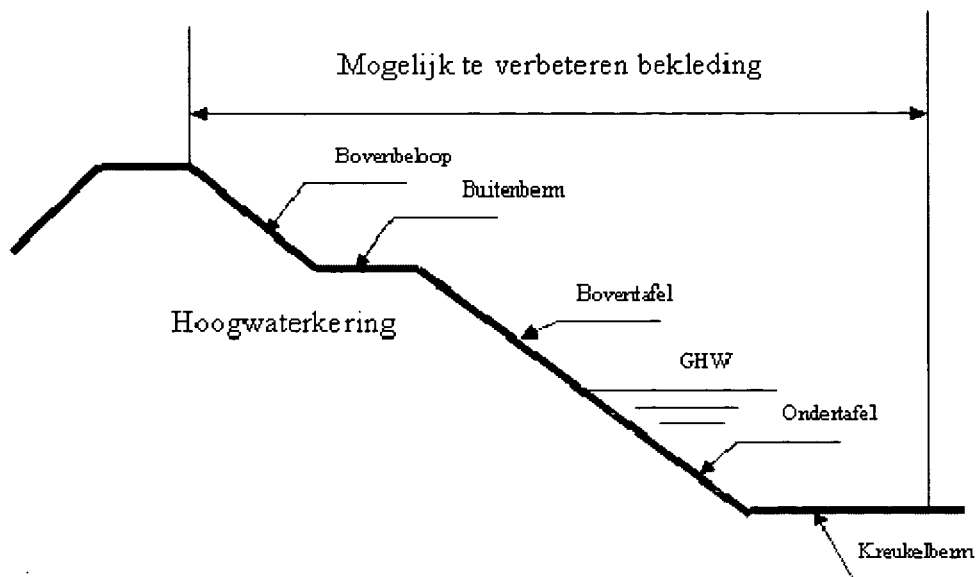
In figuur 1.2 is schematisch een doorsnede door een dijk weergegeven. De gehanteerde benamingen in de tekst zijn hier in terug te vinden. De kreukelberm en (een deel van) de ondertafel kunnen bedekt zijn met een laag slik. Dit komt op enkele plaatsen boven het peil van gemiddeld hoogwater (GHW) uit.

Toegankelijkheid

De damaanzet Westenschouwen is toegankelijk voor het publiek (ook per auto), behalve het broedbiotoop, dat is aangeduid met borden. De dijk wordt begraasd tussen dijkpaal 5 en dijkpaal 11⁺⁵⁰ en is hier niet toegankelijk. Vanaf de Westbout (dijkpaal 11⁺⁵⁰) tot de haven van Burghsluis (dijkpaal 27) loopt een fietspad over de dijk.

Figuur 1.2

Doorsnede van een dijk met de gehanteerde benamingen.

Huidige steenbekleding

De huidige glooiing kent een grillig verloop en bestaat uit diverse soorten bekleding. In onderstaand overzicht is globaal aangegeven welke soorten bekleding er gebruikt zijn.

Tabel 1.1

Schematische weergave van de steenbekleding.

Dijkpaal	1 ⁺⁵⁵ tot 4 ⁺⁰⁰	4 ⁺⁰⁰ tot 12 ⁺⁰⁰	12 ⁺⁰⁰ tot 15 ⁺⁰⁰	15 ⁺⁰⁰ tot 27 ⁺⁰⁰
Voorland	*Afwezig		*Tussen dijk en Westbout	*zuidzijde havendam
Talud (boven- en ondertafel)	*Haringmanblokken *Asfaltbeton	*Vilvoordse steen *Basalt	*Vilvoordse steen ingegoten met beton *Haringmanblokken	*Vilvoordse steen *Basalt *Haringmanblokken
Buitenberm	*Ontbreekt nagenoeg geheel		*Betonblokken *Asfalt	
Bovenbeloop	*Geen bekleding			

De volgende bijzonderheden zijn aanwezig ter hoogte van dijkpaal:

- 12 begint een strekdam in zuidoostelijke richting, Westbout;
- 22 ligt een vlak Doornikse steen;
- 26 is boven het talud een vlak natuursteen, ingegoten met beton;
- 26⁺⁵⁰ ligt een nol, deze is door middel van een verborgen glooiing afgesloten.

1.4

WERKZAAMHEDEN

Werkzaamheden aan de dijk

Uit een toetsing van de dijkbekleding Polder Burgh- en Westland (Projectbureau Zeeweringen, 2005a) is naar voren gekomen dat het grootste deel van de gezette bekleding niet voldoet aan de veiligheidsnorm. Een klein deel van de basaltbekleding is wel als voldoende getoetst. Gezien de beperkte omvang van dit deel is besloten om de gehele bekleding te verbeteren.

Dit betekent het volgende:

- De ondertafel wordt volledig overlaagd met ingegoten breuksteen.
- De bovertafel wordt uitgevoerd in betonzuilen.
- De bestaande kreukelberm blijft gehandhaafd en wordt waar nodig aangevuld met breuksteen.

- Op de buitenstormvloedberm wordt een nieuwe onderhoudstrook aangelegd met een toplaag van grindasfalt. De onderhoudstrook zal grotendeels toegankelijk zijn voor fietsers.

De afweging van alternatieven heeft plaatsgevonden op basis van verschillende aspecten, waaronder ecologische en landschappelijke. Zo is er rekening gehouden met de ecologische toepasbaarheid van nieuwe bekledingstypen. Tevens is aan de hand van een detailadvies van Dienst Landelijk Gebied (2005) een 'natuurlijk' profiel toegepast in het ontwerp.

Dit betekent het volgende:

- De boven- en de ondertafel zijn duidelijk te onderscheiden (een donkere ondertafel en een lichte boventafel).
- Het onderhoudspad wordt aangelegd met materialen die aansluiten op het natuurlijke beeld.
- Waar mogelijk wordt de basaltbekleding gehandhaafd. Voor zover mogelijk blijft tussen de Westbout en de Oosterscheldekering de aanwezige basaltlaag gehandhaafd en worden overige materialen uitsluitend overlaagd.
- De haven, nollen en strekdammen blijven zoveel mogelijk intact door een verborgen glooiing toe te passen.

In de keuze van de bekleding zijn herstel- en verbeteringsmogelijkheden voor typische zoutplanten standaard meegewogen, waarbij herstel een minimum eis is, mits niet in strijd met de veiligheidseisen. Hiervoor is een methodiek ontwikkeld (de 'milieu-inventarisatie'). Inventarisatiegegevens en adviezen met betrekking tot de dijkflora vormen hiervoor de inbreng. Deze gegevens zijn aangeleverd door de heer C. Joosse en de heer R. Jentink van de Meet Advies Dienst van Rijkswaterstaat directie Zeeland.

Het onderhoudspad is in de huidige situatie deels toegankelijk voor fietsers en andere recreanten (van dijkpaal 1 tot dijkpaal 5 en van dijkpaal 11⁺⁵⁰ tot dijkpaal 27). Het deel van de dijk dat grenst aan de inlaag is niet toegankelijk voor recreanten (dijkpaal 5 tot dijkpaal 11⁺⁵⁰). Deze worden via de bestaande weg omgeleid. Na de vervanging van de steenbekleding blijft de openstelling hetzelfde.

Opslag en transport

Voor de aan- en afvoer van materiaal en materieel wordt gebruik gemaakt van bestaande wegen. In aanvulling op de aan- en afvoer zijn enkele opslagterreinen nodig.

Als opslagterrein worden de verharde strook en het broedterrein aan de voet van de Oosterscheldekering benut (opslagterrein 1 in figuur 1, van dijkpaal 1 tot dijkpaal 4) en het veldje tussen de Inlaag Burghsluis en de haven van Burghsluis (opslagterrein 2 in figuur 1, van dijkpaal 25⁺⁵⁰ tot dijkpaal 28). Een derde opslagplaats ligt buiten het plangebied ten oosten van de Koudekerkse Inlaag (3).

Mitigerende maatregelen

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden wordt een aantal standaard mitigerende maatregelen getroffen om eventuele negatieve effecten ten aanzien van de aanwezige natuurwaarden zoveel mogelijk te beperken.

Het gaat hierbij om de volgende maatregelen:

- Vóór aanvang van het broedseizoen (15 maart) wordt de vegetatie op het buitentalud en kruin zeer kort gemaaid.
- Langs de dijk wordt in één richting gewerkt of gereden.
- Er wordt nooit overal tegelijk aan de dijk gewerkt; het zijn eenheden van materieel die langzaam langs de dijk opschuiven. Tussen twee 'dijkovergangen' wordt er wel over de gehele lengte geregeld met materieel gereden (meestal buitendijks heen, binnendijks terug).
- De breedte van werkstrook maximaal 15 meter gerekend vanuit de waterbouwkundige teen van de dijk. De werkstrook wordt zo smal mogelijk gehouden, in zoverre dat technisch en logistiek uitvoerbaar is.
- De kreukelberm is maximaal vijf meter breed.
- Vrijkomende grond en stenen worden, waar het voorland uit slik bestaat, in de kreukelberm verwerkt en niet in de gehele werkstrook (stenen en grond worden zo egaal mogelijk over de dijk lengte verdeeld, waardoor de ophoging zo min mogelijk wordt);
- Perkoenpalen worden verwijderd en afgevoerd.
- Voorland (slik en schor) in de werkstrook dient op de oorspronkelijke hoogte te worden teruggebracht. Voor slik geldt dit voor de werkstrook buiten de kreukelberm, voor schor echter over de gehele breedte van de werkstrook. Eventuele kreekjes die binnen de werkstrook zijn gelegen dienen (vooraf) vastgelegd en (nadien) hersteld te worden.
- Geen opslag van materiaal en grond buitendijks buiten de werkstrook, ook niet in aangrenzende dijktrajecten.
- Geen betreding van het voorland buiten de werkstrook (personen noch materieel).
- Tijdens de werkzaamheden wordt gecontroleerd op de aanwezigheid van beschermde of kwalificerende soorten.
- Locatie specifieke mitigerende maatregelen ten behoeve van amfibieën, vogels en beschermde planten worden getroffen binnen de kaders van de gedragscode voor waterschappen.

HOOFDSTUK

2

Kader van de Flora- en faunatoets

2.1 WETTELIJK KADER**2.1.1 PROVINCIALE AANDACHTSSOORTEN**

Bij de keuze van de bekleding en bij de uitvoering wordt mede rekening gehouden met de (niet-wettelijke beschermde) aanspoelsel- en schorplanten uit de Nota Soortenbeleid van de provincie Zeeland (dit is verwerkt in de Ontwerpnota voor het dijktraject). Omdat deze soorten niet wettelijk beschermd zijn vallen ze buiten het toetsingskader van onderhavige Flora- en faunatoets.

2.1.2 FLORA- EN FAUNAWET

De Flora- en faunawet, die sinds april 2002 in werking is getreden, beschermt een groot aantal planten- en diersoorten (waaronder vrijwel alle gewervelde dieren en een aantal planten). In artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet is opgenomen welke handelingen niet toegestaan zijn (zie onderstaand tekstkader). De voorgenomen dijkversterking kan leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Het streven is om de werkzaamheden zo uit te voeren dat overtreding van de genoemde verbodsbepalingen niet aan de orde is. Wanneer dit echter niet mogelijk blijkt te zijn, moet een ontheffing aangevraagd worden, die alleen onder bepaalde voorwaarden kan worden verstrekt. Tevens mogen de werkzaamheden niet leiden tot aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soorten die in het plangebied voorkomen.

VERBODSBEPALINGEN FLORA- EN FAUNAWET

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Om helder te krijgen of er verboden handelingen vanwege de Flora- en faunawet plaats kunnen gaan vinden en of daarvoor eventueel een ontheffing noodzakelijk is dienen de volgende vragen beantwoord te worden:

- Zijn er beschermde planten of dieren in het plangebied aanwezig, en zo ja, welke?
- Kunnen er verboden handelingen vanwege de Flora- en faunawet optreden op deze soorten ten gevolge van de uitvoering van het project?
- Leidt overtreding van de verbodsbepalingen tot aantasting van gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten?

Op basis van de bestaande gegevens en aanvullende inventarisaties is een actueel en dekkend beeld gegeven van de aanwezige, wettelijk beschermde flora en fauna in het plangebied.

In 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) in werking getreden, welke behoort bij de Flora- en faunawet. Een belangrijke wijziging met deze AMvB is dat voor algemeen voorkomende soorten een vrijstelling geldt ten aanzien van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet bij onder meer ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijke inrichting.

Voor deze soorten is het, onder voorwaarden, niet meer noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen.

In de AMvB zijn drie categorieën onderscheiden:

1. Algemene soorten: voor deze soorten geldt een vrijstelling van artikel 8 tot en met 12 indien het project gericht is op bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Het gaat om soorten die algemeen in Nederland voorkomen.
2. Minder algemene soorten: Deze soorten krijgen een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden zoals bij punt 1 beschreven én indien gehandeld wordt volgens een gedragscode die is goedgekeurd door de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit. Indien er geen geldige gedragscode van toepassing is dan dient een ontheffing aangevraagd te worden.
3. Strikt beschermde soorten, waaronder ook de soorten opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrictlijn. Deze soorten zijn ontheffingsplichtig. De toetsing moet aan zwaardere criteria voldoen dan bij de soorten van categorie 2.

Voor vogels geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. In andere gevallen vallen vogels in de categorie strikt beschermde soorten. Voor alle soorten, inclusief niet beschermde soorten, geldt de algemene zorgplicht.

De toetsing aan de Flora- en faunawet is in paragraaf 4.3 nader toegelicht.

2.1.3

NATUURBESCHERMINGSWET

Per 1 oktober 2005 is de vernieuwde Natuurbeschermingswet 1998 van kracht.

De gebiedsbescherming uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrictlijn (Natura 2000) zijn vanaf deze datum volledig geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998. De toetsing aan Natuurbeschermingswet vindt plaats in de Passende Beoordeling dijktraject Polder Burgh- en Westland. De soortbeschermende werking van de Vogel- en Habitatrictlijn is volledig opgenomen in de Flora- en faunawet.

2.1.4 KEURVERORDENING WATERSCHAP

Volgens de keurverordening van de betrokken waterschappen (Waterschapswet) mag er aan de glooiing van de dijk niet worden gewerkt in het stormseizoen, d.w.z. van 1 oktober tot 1 april daaropvolgend. Hieruit volgt dat werkzaamheden aan een dijkglooiing steeds uitsluitend tussen 1 april en 1 oktober kunnen plaatsvinden. Voorbereidende en afrondende werkzaamheden mogen wel respectievelijk voor die tijd en na die tijd plaatsvinden mits de steenglooiing gesloten blijft.

2.2 OPZET VAN DE SOORTENBESCHERMINGSTOETS

Om helder te krijgen of er verboden handelingen vanwege de Flora- en faunawet plaats kunnen gaan vinden en of daarvoor eventueel een ontheffing noodzakelijk is, zijn de volgende onderdelen in de Soortenbeschermingstoets opgenomen:

1. Voorkomen van beschermde soorten planten en dieren in het plangebied. Per soortgroep is aangegeven welke soorten in en nabij het plangebied voor (kunnen) komen.
2. Per soort of soortgroep is beschreven of, en zo ja welke invloeden het project heeft of kan hebben.
3. Deze invloeden zijn getoetst aan de Flora- en faunawet: er wordt antwoord gegeven op de vraag of er verboden handelingen plaatsvinden met het uitvoeren van de dijkverbetering en of dit leidt tot aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort.
4. Indien er verboden handelingen plaats (kunnen gaan) vinden, is beoordeeld of mitigerende of compenserende maatregelen nodig zijn en welk afwegingskader van toepassing is op de betreffende soorten.

Het uitwerken van eventueel noodzakelijke mitigerende of compenserende maatregelen vindt plaats in de planbeschrijving en maakt geen onderdeel uit van deze soortenbeschermingstoets.

HOOFDSTUK **3** Inventarisatie

3.1 **GEBRUIKTE GEGEVENS**

Op basis van de volgende gegevens zijn de natuurwaarden van het dijktraject en de directe omgeving beschreven:

- Polder Burgh- en Westland, Inventarisatiebroedvogels, amfibieën, reptielen en zoogdieren rondom de Oosterschelde in 2005, Oosterbaan, B.W.J. en Boer, den, W.A., van der Goes en Groot.
- Detailadvies van de Meet Advies Dienst t.b.v. de vegetatie (Ministerie van V en W, 2005). Hierin zijn gegevens opgenomen van een inventarisatie die in 2003 door Bureau Waardenburg is uitgevoerd.
- Atlas van de Nederlands Amfibieën en Reptielen en hun bedreiging, W. Bergmans en A. Zuiderwijk, 1986.
- Atlas van de Nederlandse zoogdieren, S. Broekhuizen et al, 1992.
- VZZ, 2004 Zoogdierinventarisatie Kop van Schouwen, verslag van twee kampen gehouden in het najaar van 2004. Mededeling 72 van de VZZ.
- Effectenmatrix op de website van het ministerie van LNV.

Opslagterrein 3 is niet geïnventariseerd. Wanneer dit opslagterrein gebruikt zal worden dient voorafgaand aan het gebruik een inventarisatie van beschermde soorten plaats te vinden. De toetsing van het gebruik van dit terrein aan de bepalingen van de Flora- en faunawet blijft in de rest van deze rapportage buiten beschouwing.

3.2 **VOORKOMEN BESCHERMDE SOORTEN**

3.2.1 **PLANTEN**

Uit de gegevens van de Meet Informatie Dienst (2005) komt naar voren dat er geen wettelijk beschermde plantensoorten langs het dijktraject aanwezig zijn.

3.2.2 **ZOOGDIEREN**

Door middel van vallenonderzoek is in 2005 specifiek gekeken naar het voorkomen van kleine zoogdieren (muizen). De vallijnen zijn uitgezet op zeer vochtige tot natte locaties. Op de dijk zijn enkele vallen geplaatst op de daarvoor meest geschikte locaties met hoog gras.

Er zijn slechts twee soorten gevangen: Bosspitsmuis en Noordse Woelmuis. Daarnaast zijn enkele andere, algemeen voorkomende soorten, te verwachten, zoals Veldmuis.

Tijdens de inventarisaties in 2005 zijn aan de voet van de dijk (in de westhoek van de inlaag) in totaal drie Noordse woelmuizen gevangen. Uit gegevens van de VZZ blijkt dat deze soort in 2004 regelmatig is gevangen in het westelijk deel van dit dijktraject (VZZ, 2004).

In 2004 zijn in totaal 31 Noordse woelmuizen gevangen in een raai vallen in het westen van de Westenschouwense Inlaag Oost. Ook in 2005 zal ter plaatse nog een omvangrijke populatie voorkomen. Ondanks deze populatie lijkt de soort zich echter niet op de dijk te begeven, deze soort is namelijk niet gevangen in vallen die op het dijktralud of de kruin waren geplaatst. Op de dijk is alleen de Bosspitsmuis aangetroffen. De vegetatie op de dijk of buitendijks is niet of marginaal geschikt voor de Noordse woelmuis. Het habitat van deze soort kenmerkt zich door een zeer vochtig tot nat biotoop met dichte vegetatie en een dikke strooisellaag (gras, struiken of riet) (Broekhuizen et al, 1992). Een dergelijk biotoop is op de dijk of buitendijks niet aanwezig.

Van enkele andere, algemeen voorkomende soorten, zijn sporen aangetroffen:

- Over het hele traject zijn molshopen waargenomen.
- Verspreid door de binnendijkse polders zijn hazen waargenomen. Het aantal waarnemingen is beperkt. Er zijn geen waarnemingen gedaan in de inlaag.
- In het kunstmatige broedterrein aan de westzijde zijn veel konijnenholen aangetroffen. Ditzelfde geldt voor het dijktralud bij de inlaag en binnendijks bij het oostelijke havenhoofd van Burghsluis.
- Op basis van oude waarnemingen en algemene verspreidingsgegevens zijn de volgende soorten te verwachten: Hermelijn, Bunzing, Ree, Egel en Gewone dwergvleermuis. Van deze laatste soort zijn er geen vaste verblijfplaatsen (in gebouwen) ter plaatse van het dijktraject aanwezig.

3.2.3

VOGELS

Broedvogels

In 2005 is een integrale broedvogelkartering uitgevoerd van het dijktraject en de omgeving. In aanvulling hierop zijn door het RIKZ verzamelde gegevens gebruikt om een vollediger beeld te krijgen van de aanwezigheid van kustbroedvogels in en nabij het dijktraject.

De Westenschouwense Inlaag Oost bestaat uit een afwisselend terrein en is geschikt voor watervogels (Kluut, Krakeend, Slobeend, Wilde eend, Bergeend, Meerkoet en Waterhoen) en weidevogels (Tureluur, Scholeksters, Kievit, Grutto). In de rietkragen en het struweel rond de plas broeden diverse riet- en moerasvogels (Rietzanger, Bosrietzanger). In de erfbeplanting rond huizen en in struweel- en bosjes binnendijks zijn territoria van soorten als Houtduif, Turkse tortel, Holenduif, Merel, Heggenmus en Winterkoning aangetroffen. De binnendijks gelegen akkers worden nauwelijks als broedplaats gebruikt; enkele broedparen Scholekster, Kievit, Tureluur en Patrijs zijn hier vastgesteld.

Aan de westkant van het dijktraject is enige jaren geleden een kunstmatig broedterrein aangelegd. Konijnenholen bieden hier een geschikte broedplaats aan Holenduif (5 territoria). De vlakte met schelpen biedt broedgelegenheid aan Scholekster (4 territoria) en Bontbekplevier (1 territorium).

De begroeiing op de dijk is kort door de schapenbegrazing. Op de dijk zijn drie territoria van Graspieper vastgesteld en één van de Slobeend (Oosterbaan en den Boer, 2005).

Niet-broedvogels

Bij de Westbout ligt een stukje met Japanse oesters. Dit gedeelte wordt door zeer geringe aantallen steltlopers gebruikt als rust- en foerageergebied. In de trekperiode zijn hier Rosse grutto's, Wulpen en Regenwulpen waargenomen. Op de droogvallende slikken foerageren kleine aantallen Bergeenden, Scholeksters, Zilverplevier, Tureluur, Wulp, Steenloper en Oeverloper.

In de Westenschouwense Inlaag zijn in de trekperiode tot 150 Tureluurs waargenomen, naast IJslandse grutto's, Kemphanen en Rotganzen (Oosterbaan en den Boer, 2005).

3.2.4 REPTIELEN EN AMFIBIEËN

Veel gebieden langs de Oosterschelde zijn relatief arm aan amfibieën. Door de invloed van zout of brak water zijn geschikte biotopen schaars (Oosterbaan en den Boer, 2005).

Tijdens de inventarisatie van het dijktraject Burgh- en Westland is slechts één soort waargenomen, de Rugstreppad. Aangezien de inventarisatie relatief laat in het jaar heeft plaatsgevonden, vanaf half april, zijn enkele algemeen voorkomende soorten mogelijk gemist. Soorten als Kleine watersalamander, Gewone pad en Bruine kikker komen naar verwachting eveneens voor.

De Rugstreppad is strikt beschermd volgens bijlage IV van de Habitatrictlijn. Deze soort is een pioniersoort, gebonden aan zandige locaties met voldoende water om zich voort te kunnen planten. Er zijn circa vijf dieren waargenomen: het betrof 's nachts roepende exemplaren. Deze waarnemingen zijn allemaal aan de westzijde van de Westenschouwense Inlaag gedaan.

Er zijn geen reptielen waargenomen op het dijktraject. Er zijn geen locaties aangetroffen die (potentieel) geschikt zijn voor reptielen zoals Zandhagedis of Levendbarende hagedis. Ook op basis van historische gegevens zijn er geen aanwijzingen dat er reptielen in of direct nabij het dijktraject Polder Burgh- en Westland voorkomen.

3.2.5 VISSSEN

Er heeft geen gericht onderzoek plaatsgevonden naar het voorkomen van vissen ter plaatse van het dijktraject Polder Burgh- en Westland. Uit gegevens van Bureau Waardenburg (Schouten, P., en Waardenburg, H.W., 2005) blijkt dat er geen door de Flora- en faunawet beschermde vissoorten aanwezig zijn.

3.2.6 ONGEWERVELDEN

Er heeft geen gericht onderzoek plaatsgevonden naar dagvlinders, libellen et cetera. De soorten libellen welke beschermd zijn vanwege de Flora- en faunawet zijn gebonden aan zoetwatermilieus. Deze zijn niet ter plaatse te verwachten. Op en langs dijktraject zijn geen bijzondere vegetaties aanwezig die een aantrekkende werking kunnen hebben op bijzondere soorten dagvlinders. Bijzondere en/of beschermde soorten ongewervelden zijn niet op dit dijktraject te verwachten.

3.2.7 OVERZICHT BESCHERMDE SOORTEN

Tabel 3.1 geeft een overzicht van de beschermde soorten die in het plangebied voorkomen. Bij vogels zijn alleen de soorten genoemd die op de dijk kunnen broeden.

Tabel 3.2

Beschermde soorten in het plangebied per soortgroep en hun wettelijke status.

Soortgroep	Beschermde soorten
Planten	Geen
Zoogdieren	Noordse woelmuis
	Bospitsmuis
	Mol
	Algemeen soorten kleine grondgebonden zoogdieren
	Haas
	Konijn
Vogels*	Graspieper
	Bergeend
	Overige soorten
Reptielen	geen
Amfibieën	Rugstreeppad
	Bruine kikker
	Gewone pas
	Kleine watersalamander
Vissen	geen
Overig	geen

* Alle soorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet.

HOOFDSTUK

4 Effecten

4.1 INVLOEDEN VAN HET PROJECT

Per soortgroep zijn de mogelijke effecten beschreven. Hierbij is als uitgangspunt genomen dat de generieke mitigerende maatregelen zoals beschreven in paragraaf 1.4 worden uitgevoerd voor zover van toepassing.

4.2 GEVOLGEN VOOR BESCHERMDE SOORTEN

4.2.1 FLORA

Effecten op beschermde plantensoorten zijn uit te sluiten, beschermde soorten komen niet voor langs het dijktraject.

4.2.2 ZOOGDIEREN

De Noordse woelmuis komt voor in de Westenschouwense inlaag. De dijk zelf vormt geen geschikt biotoop voor de Noordse woelmuis. De werkzaamheden aan de dijk zelf leiden niet tot negatieve effecten op de Noordse woelmuis. Effecten op het leefgebied van de Noordse woelmuis zijn uit te sluiten. De inlaag wordt niet gebruikt voor de opslag van materialen. Verstoring van het leefgebied is uit te sluiten in verband met de afscherming van het werkterrein door de dijk.

Enkele exemplaren van algemene soorten kleine grondgebonden zoogdieren kunnen tijdens de werkzaamheden gedood worden. Het gaat om Mol, Bosspitsmuis en Veldmuis.

Holen van deze soorten kunnen door de werkzaamheden vernield worden.

Het gebruik van het broedbiotoop aan de voet van de Oosterscheldekering kan leiden tot het doden van konijnen en het vernietigen van konijnenholen.

Dieren als Haas en Buning zullen het plangebied tijdens de werkzaamheden mijden.

4.2.3 VOGELS

Broedvogels

Door voorafgaand aan het broedseizoen te beginnen met de werkzaamheden en te vermijden dat de werkzaamheden gedurende het broedseizoen langdurig stilliggen is het verstoren van broedende vogels of het vernietigen van nesten te voorkomen. Door de vegetatie op de dijk voorafgaand aan de werkzaamheden (voor 15 maart) zeer kort te maaien wordt voorkomen dat graspiepers en eenden vroeg in het broedseizoen op de dijk gaan broeden.

Het gebruik van aan- afvoerroutes zal leiden tot een toename van de geluidsbelasting van de Westenschouwense Inlaag. Dit kan leiden tot verminderd broedsucces.

Het gebruik van het terrein aan de voet van de Oosterscheldekering kan ertoe leiden dat het terrein niet gebruikt zal worden als broedterrein door Bontbekplevier en Strandplevier. Wanneer dit terrein tijdens het broedseizoen in gebruik genomen wordt kan dit leiden tot het verstoren van genoemde soorten.

Niet broedvogels

Delen van de omgeving van het plangebied zullen gedurende de werkzaamheden minder geschikt zijn als rustgebied en foerageergebied voor vogels. Het gaat hierbij met name om kleine aantallen steltlopers. Het effect is tijdelijk. Wanneer het gedeelte van de onderhoudsberm dat niet toegankelijk hoeft te zijn niet wordt afgesloten door een hek kan dit leiden tot het permanent minder geschikt worden van delen van het plangebied als rust- en foerageergebied.

4.2.4 REPTIELEN

Effecten op reptielen treden niet op, reptielen komen niet voor in het plangebied en de omgeving.

4.2.5 AMFIBIEËN

De Rugstreeppad is aangetroffen in de Westenschouwense inlaag. Gedurende de werkzaamheden kunnen (tijdelijk) geschikte voortplantingsplaatsen voor de Rugstreeppad ontstaan op de dijk en op het opslagterrein aan de voet van de Oosterscheldekering. De Rugstreeppad is een echte pionierssoort die zich voortplant in ondiepe poelen. De Rugstreeppad graaft zich overdag in. Tijdelijk kale en zandige grond kan een geschikt landbiotop voor de Rugstreeppad vormen. Nieuwe voortplantingsplaatsen kunnen snel gekoloniseerd worden. Een plas in rijsporen van graafmachines kan een geschikte voortplantingsplaats vormen voor deze soort. Tijdens de werkzaamheden kunnen (tijdelijke) voortplantingsplaatsen ontstaan die vervolgens weer verdwijnen. Dit kan leiden tot het doden van Rugstreeppadden. Wanneer tijdelijk kaal zand beschikbaar is kunnen Rugstreeppadden zich hierin ingraven. Het verplaatsen of gebruiken van de grond kan leiden tot het doden van Rugstreeppadden.

Effecten op algemeen voorkomende amfibieën zijn niet te verwachten. De werkzaamheden leiden niet tot aantasting van geschikte voortplantingswateren.

4.2.6 OVERIGE SOORTEN

Effecten op beschermde vissen en ongewervelden zijn uit te sluiten.

4.3 TOETSING VAN DE GEVOLGEN AAN DE FLORA- EN FAUNAWET

4.3.1 WELKE VERBODSBEPALINGEN WORDEN OVERTREDEN?

Planten

Ten aanzien van beschermde plantensoorten vindt geen overtreding plaats van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet.

Zoogdieren

Ten aanzien van de Noordse woelmuis zijn geen verboden handelingen te verwachten.

Enkele exemplaren van Mol, Bosspitsmuis en Veldmuis kunnen tijdens de werkzaamheden gedood worden.

Het gebruik van het broedbiotoop aan de voet van de Oosterscheldekering kan leiden tot het doden van konijnen en het aantasten van vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soort.

Ten aanzien van Haas en Bunzing zijn geen verboden handelingen te verwachten.

Vogels

Het gebruik van het broedbiotoop aan de voet van de Oosterscheldekering midden in het broedseizoen kan leiden tot het verstoren van broedende vogels.

Het verstoren van broedende vogels op de dijk wordt voorkomen door het voorafgaand aan de werkzaamheden (voor 15 maart) kort maaien van de vegetatie op de dijk.

Reptielen

Ten aanzien van reptielen vindt geen overtreding plaats van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet.

Amfibieën

Door de inrichting en het gebruik van tijdelijke opslagplaatsen kan geschikt leefgebied en voortplantingsbiotoop voor de Rugstreeppad ontstaan. Wanneer tijdelijke plassen op de opslagplaatsen gekoloniseerd worden, kan dit leiden tot het doden van exemplaren van deze soort en het vernietigen van de voortplantingsplaatsen tijdens het aan- en afvoeren van materialen. Wanneer tijdelijk open zandige grond beschikbaar is, kunnen Rugstreeppadden zich hierin ingraven. Het toepassen of verplaatsen van deze grond kan leiden tot het doden van Rugstreeppadden.

Vissen

Ten aanzien van vissen vindt geen overtreding plaats van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet.

Overige soorten

Ten aanzien van overige soorten vindt geen overtreding plaats van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet.

Tabel 4.3

Verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet

Verbodsbepaling	Art	Soortgroep	Overtreding
Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.	8	Planten	Nee
Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.	9	Zoogdieren	Bospitsmuis Algemene soorten kleine grondgebonden zoogdieren Konijn
		Amfibieën	Rugstreeppad
Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde	10	Vogels	Nee

Verbodsbepaling	Art	Soortgroep	Overtreding
inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.		Zoogdieren	Bosspitsmuis Algemene soorten kleine grondgebonden zoogdieren
Het is verboden nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren	11	Vogels	Ja, broedende vogels op het terrein aan de voet van de Oosterscheldekering
		Amfibieën	Rugstreeppad
Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.	12	Vogels	Nee

4.3.2

TOETSING AAN DE BESCHERMINGSNIVEAUS***Algemene soorten waarvoor een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting***

De soorten kleine grondgebonden zoogdieren ten aanzien waarvan mogelijk verboden handelingen plaatsvinden zijn met uitzondering van de Noordse woelmuis, algemeen voorkomende soorten. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen, mits sprake is van zorgvuldig handelen en de verboden handelingen geen wezenlijke invloed hebben op de soort. Het gaat om de Bosspitsmuis, Veldmuis, Mol en Konijn.

Deze soorten komen algemeen voor in dit deel van Zeeland. Het doden van enkele exemplaren van deze soorten en het vernietigen van vaste rust- of verblijfplaatsen heeft geen wezenlijke invloed op deze soorten. Ten aanzien van Bosspitsmuis, Veldmuis en Mol zijn specifieke eisen aan de uitvoering om zorgvuldig te handelen niet effectief. Iedere werkwijze zal leiden tot het doden van enkele exemplaren van deze soorten.

Soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode

In deze categorie vallen alle vogelsoorten. Projectbureau Zeeweringen heeft aangegeven de werkzaamheden uit te voeren conform de gedragscode die is opgesteld door de Unie van Waterschappen. Deze gedragscode ligt momenteel ter goedkeuring bij het ministerie van LNV en zal naar verwachting ten tijde van de uitvoering zijn goedgekeurd. In de gedragscode is onder meer opgenomen dat werkzaamheden waarbij effecten op vogels te verwachten zijn zoveel mogelijk buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Wanneer dit niet mogelijk is worden maatregelen genomen om verstoring van broedende vogels te voorkomen. In de praktijk wordt potentieel geschikt broedgebied voorafgaand aan het broedseizoen onaantrekkelijk gemaakt door onder meer maaien en menselijke activiteit. De gedragscode waarborgt het zorgvuldig handelen ten aanzien van vogels.

Soorten waarvoor een ontheffing aangevraagd dient te worden met uitgebreide toetsing

Voor soorten vermeld op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en een aantal zeldzame per AMvB aangewezen soorten dient bij ruimtelijk ontwikkeling of inrichting altijd ontheffing aangevraagd te worden voor verboden handelingen. Langs het betreffende dijktraject gaat het om de Rugstreepad en de Noordse woelmuis. Ten aanzien van de Noordse woelmuis zijn verboden handelingen uit te sluiten, dus alleen voor de Rugstreepad dient mogelijk ontheffing met een uitgebreide toets aangevraagd te worden.

Tabel 4.4

Soorten ten aanzien waarvan mogelijk sprake is van overtreding van de verbodsbepalingen van de Ff-wet en het toetsingskader dat van toepassing is.

Soortgroep	Ff-wet	Tabel	Toetsingskader
Vogels	x	2/3	Vrijstelling middels goedgekeurde gedragscode of uitgebreide toetsing
Rugstreepad	x	3	Zware toets
Bosspitsmuis Konijn Mol Veldmuis	x	1	Algemene vrijstelling

4.3.3

HET CRITERIUM 'HET VOORKOMEN VAN SCHADE'

Zoogdieren

Ten aanzien Bosspitsmuis, Mol, en Veldmuis zijn geen aanvullende mitigerende maatregelen nodig.

Om het onnodig doden van konijnen te voorkomen zijn aanvullende mitigerende maatregelen nodig.

Vogels

Negatieve effecten ten aanzien van vogels worden zoveel mogelijk voorkomen door toepassing van het standaardpakket met mitigerende maatregelen van projectbureau Zeeweringen en de maatregelen opgenomen in de gedragscode van de Unie van Waterschappen.

Het verstoren van broedende vogels op het terrein aan de voet van de Oosterscheldekering dient met aanvullende mitigerende maatregelen te worden voorkomen.

Rugstreepad

Het standaardpakket met mitigerende maatregelen van projectbureau Zeeweringen leidt niet tot een reductie van de kans op het doden van Rugstreepadden. Ten aanzien van deze soort zijn aanvullende mitigerende maatregelen noodzakelijk. In de gedragscode van de Unie van Waterschappen zijn mitigerende maatregelen voor padden uitgewerkt. Deze maatregelen kunnen verboden handelingen ten aanzien van Rugstreepadden beperken en mogelijk voorkomen. De maatregelen ter bescherming van de Rugstreepad dienen in de planbeschrijving nader te worden uitgewerkt.

4.3.4 HET CRITERIUM 'GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING'

Zoogdieren

Bosspitsmuis, Mol en Veldmuis zijn zeer algemeen. In het plangebied en de directe omgeving blijft gedurende de werkzaamheden voldoende geschikt leefgebied voorradig om de gunstige staat van instandhouding te waarborgen.

Het Konijn komt algemeen voor op de kop van Schouwen Duivenland. In de omgeving van het plangebied is voldoende geschikt leefgebied voor deze soort aanwezig. Vanuit de duinen van Westerschouwen kan het Konijn het terrein aan de voet van de Oosterscheldekering opnieuw koloniseren.

Vogels

De vogelsoorten die op de dijk zelf kunnen broeden zijn Graspieper, Wilde eend en Scholekster. Het gedurende een jaar niet beschikbaar zijn van de dijk als broedgebied leidt voor deze soorten niet tot aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort. Het zijn algemeen voorkomende soorten die in een gunstige staat van instandhouding verkeren.

Het gebruik van het broedbiotoop aan de voet van de Oosterscheldekering leidt tot het tijdelijk ongeschikt worden van dit gebied voor Bontbekplevier en Strandplevier.

Het gedurende een jaar niet beschikbaar zijn van dit terrein leidt niet tot aantasting van de gunstige staat van instandhouding van deze soorten. Naar verwachting zullen exemplaren van deze soort uitwijken naar andere broedterreinen.

Het door een tijdelijke toename van geluidsbelasting minder geschikt worden van broedterreinen in de omgeving van het plangebied leidt niet tot aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de daar broedende vogels. Het gaat om relatief kleine aantallen vogels ten opzichte van de totalen in de Oosterschelde of in het Deltagebied.

Rugstreepad

Het doden van Rugstreepadden of het vernielen van tijdelijke voortplantingswateren kan een negatief effect hebben op de plaatselijke populatie. Deze effecten hebben echter geen wezenlijke invloed op de gunstige staat van instandhouding. De voortplantingswateren in de Westenschouwense Inlaag Oost blijven gehandhaafd en naar verwachting zal het merendeel van de populatie zich hier voortplanten.

4.3.5 DE CRITERIA 'GEEN ANDERE BEVREDIGENDE OPLOSSING' EN 'DWINGENDE REDENEN VAN OPENBAAR BELANG'

Het aanpassen van de steenbekleding valt onder dwingende redenen van openbaar belang. De uitvoering moet volgens de Keur van Waterschappen buiten het stormseizoen plaatsvinden. Hiermee is de uitvoering gebonden aan de periode van 1 april tot 1 oktober. Aan de keuze voor het alternatief is een zorgvuldige afweging voorafgegaan waarbij het aspect natuur zwaar heeft meegewogen, naast de aspecten veiligheid en kosten.

HOOFDSTUK 5

Conclusies en aanbevelingen

5.1 CONCLUSIES

- Om het onnodig doden van konijnen te voorkomen zijn aanvullende mitigerende maatregelen noodzakelijk.
- Om het verstoren van broeden vogels in het broedbiotoop aan de voet van de Oosterscheldekering te voorkomen zijn aanvullende mitigerende maatregelen nodig.
- Ten aanzien van de Rugstreeppad zijn aanvullende mitigerende maatregelen noodzakelijk om aan de eis van zorgvuldig handelen die de Flora- en faunawet stelt te kunnen voldoen.
- Voor de Rugstreeppad dient een ontheffing aangevraagd te worden, wanneer verboden handelingen na het nemen van aanvullende mitigerende maatregelen niet zijn uit te sluiten. Naar verwachting zijn verboden handelingen te voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen.
- Ten aanzien van de overige soorten geldt een algemene vrijstelling (kleine grondgebonden zoogdieren), of geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode.

5.2 AANBEVELINGEN

- Mitigerende maatregelen uitwerken om het doden van konijnen te voorkomen.
- Mitigerende maatregelen uitwerken om het verstoren van broedende vogels aan de voet van de Oosterscheldekering te voorkomen.
- Mitigerende maatregelen uitwerken om het doden van Rugstreeppad en het aantasten van voortplantingsplaatsen van deze soort te voorkomen.
- Door de werkzaamheden van dijkpaal 0 tot dijkpaal 12 na het broedseizoen uit te voeren zijn de effecten op broedvogels verder te beperken.
- De mitigerende maatregelen dienen in de vorm van restricties opgenomen te worden in de planbeschrijving.

HOOFDSTUK

6

Gebruikte bronnen

Bekker, J.P., 2004. Zoogdierinventarisatie Kop van Schouwen, Verslag van twee kampen gehouden in het najaar van 2004. Veldwerkgroep VZZ en Zoogdier Werkgroep Zeeland, Mededeling 72 van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ)

Bergmans, W., Zuiderwijk, A., 1986. Atlas van de Nederlandse Amfibieën en Reptielen en hun bedreiging.

Berrevoets C.M. & Strucker R.C.W., Arts F.A., Lilipaly S. & Meiningen P.L. 2005. Watervogels en zeezoogdieren in de Zoute Delta 2003/2004, inclusief de tellingen in 2002/2003. Rapport RIKZ/2005.011. Rijksinstituut voor Kust en Zee, Middelburg.

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk en J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

Brasseur, S.M.J.M. & P.J.H. Reijnders, 1994. Invloed van diverse verstoringsbronnen op het gedrag en habitatgebruik van gewone zeehonden: consequenties voor de inrichting van het gebied. IBN-rapport 13, Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek (IBN-DLO), Wageningen.

Schouten, P., Krijgsveld, K.L., Anema, L.S.A., Boudewijn, T.J. Horssen, Van, P.W., Reitsma, J.M., Kuil, R.E., Duijts, H., Integrale beoordeling van effecten van dijkverbetering op de natuurwaarden van de Oosterschelde (IBOS). Bureau Waardenburg, 2005, rapportnummer 04-161. In opdracht van: Projectbureau Zeeweringen.

Dienst Landelijk Gebied, 2005. Detailadvies landschappelijke vormgeving Zeeweringen Oosterschelde, Dijkvak Burg en Westlandpolder. PZDB-N-05049.

Meet Informatie Dienst, Concept-rapportage Overlagingsconstructie met schone koppen in de Oosterschelde.

Meet Advies Dienst, Detailadvies van de Meet Advies Dienst t.b.v. de vegetatie (Ministerie van V en W, 2005). Hierin zijn gegevens opgenomen van een inventarisatie die in 2003 door Bureau Waardenburg is uitgevoerd.

Meiningen, P.L., Hoekstein M. A., Lilipaly, S. en Wolf, P.A., 2005. Broedsucces van kustbroedvogels in het Deltagebied in 2004 Rapport RIKZ/2005.02. Rijksinstituut voor Kust en Zee, Middelburg.

Ministerie van LNV, 2005. Algemene handreiking Natuurbeschermingswet 1998.

Ministerie van Verkeer en Waterstaat, 2005. Detailadvies dijkvak Burgh- en Westlandpolder.

Oosterbaan, B.W.J. en Boer, den, W.A., Polder Burgh- en Westland, Inventarisatie broedvogels, amfibieën, reptielen en zoogdieren rondom de Oosterschelde in 2005. Van der Goes en Groot, rapport 2005-22.

Projectbureau Zeeweringen, 2005. Ontwerpnota Polder Burgh- en Westland.

Projectbureau Zeeweringen, 2005a. Actualisatie toetsing bekleding Polder Burgh- en Westland Waterschap Zeeuwse Eilanden.

Provincie Zeeland, 2001. Nota Soortenbeleid.

Reijnders, P.J.H., S.M.J.M. Brasseur en A.G. Brinkman, 2000. Habitatgebruik en aantalsontwikkelingen van Gewone zeehonden in de Oosterschelde en het overige Deltagebied. Alterra-rapport 078. Alterra Research Instituut voor de Groene Ruimte, Wageningen.

Reijnders, P.J.H., Brasseur, S.M.J.M., 2001. Zeehonden in de Oosterschelde, fase 2, Effecten van extra doorvaart door de Oliegeul.

Schouten, P. en Waardenburg, H.W., 2005. Quick scan sublitorale flora en fauna van hard substraat en mobiele soorten, Polder Burgh- en Westland. Bureau Waardenburg, rapport nr. 05-149.

Witte, R.H. et al, 1998. Zeehonden in de Delta, RIKZ-98.

RIKZ, kustbroedvogelgegevens Westenschouwen Inlaag Oost, Aanzet Oosterscheldekering periode 1999 tot 2004. (ongepubliceerd).

RIKZ maandelijks tellingen periode 2000 tot 2004 (hoogwatertellingen; jaarlijkse tellingen kustbroedvogels); (ongepubliceerd).

Roomen, M.W.J. van, A. Boele, M.J.T. van der Weide, E.A.J. van Winden en D. Zoetebier, 2000. Belangrijke vogelgebieden in Nederland 1993-1997; een actueel overzicht van Europese vogelwaarden in aangewezen en aan te wijzen speciale beschermingszones en andere belangrijke gebieden. Rapport 2000/01, SOVON, Beek-Ubbergen.

Roomen, M.W.J. van, Winden, E., van, Koffijberg, K., Boele, A., Hustings, F., Kleefstra, R., Schoppers, J., Turnhout, C., van, SOVON Ganzen- en zwanenwerkgroep & Soldaat L. 2004. Watervogels in Nederland in 2002/2003. SOVON monitoringrapport 2004/02, RIZA-rapport BM04/09, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Websites:

www.minlnv.nl

www.zeegras.nl

www.deltavogelatlas.nl

COLOFON

SOORTENBESCHERMINGSTOETS DIJKTRAJECT POLDER
BURGH- EN WESTLAND
OOSTERSCHELDE - DEELPRODUCT

OPDRACHTGEVER:

PROJECTBUREAU ZEEWERINGEN
PZ DB - R - 06 062

STATUS:

Vrijgegeven

AUTEUR:

K. van der Velden

GECONTROLEERD DOOR:

J. Beekman

VRIJGEGEVEN DOOR:

J. Beekman

3 juli 2006

110502/ZF6/297/201315

ARCADIS REGIO BV
Utopialaan 40-48
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Tel 073 6809 211
Fax 073 6144 606
www.arcadis.nl

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden veelevoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.